

служби. Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені ВН Каразіна, (протокол № 26 від 23 грудня 2024 року), 150.

Костянтин Дорофєєв, Володимир Новак

Науковий керівник – викладач-методист

Віолета Демчук

Луцький базовий фаховий медичний
коледж КЗВО «Волинський медичний
інститут»

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ У ПРАКТИКАХ БАТЬКІВСТВА В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Постановка проблеми. Історично склалося, що роль батька в українській родині здебільшого зводилася до функцій «годувальника» та «авторитетного наставника», тоді як сфера емоційної підтримки, догляду за дитиною та участі у повсякденному вихованні закріплювалася за матір'ю [3, с.11]. Таке розділення зумовлене глибоко вкоріненими гендерними стереотипами, які, попри сучасні виклики та зміни в соціальній структурі, досі залишаються впливовими [1, с.72]. У ХХІ столітті, коли актуалізується питання рівного партнерства у родині, важливим є критичне осмислення уявлень про батьківство та їхнього впливу на суспільні практики [2, с.79]. Та, як наслідок, у сучасному українському суспільстві відбуваються значні трансформації соціальних ролей, зокрема у сфері батьківства. Проблематика гендерних стереотипів у цьому контексті залишається актуальною, оскільки впливає на розподіл батьківських обов'язків, виховання дітей та формування моделі сімейних відносин [2, с.98]. Незважаючи на декларовану рівність чоловіків і жінок, у свідомості багатьох людей зберігаються уявлення про традиційні ролі батька та матері [1, с.74].

Мета дослідження. Проаналізувати вплив гендерних стереотипів на соціальні ролі чоловіків у процесі виховання дітей; визначити основні бар'єри, що перешкоджають активному залученню батьків до виховного процесу; дослідити динаміку ставлення здобувачів фахової передвищої освіти Луцького базового фахового медичного коледжу Комунального закладу вищої освіти «Волинський медичний інститут» Волинської обласної ради до ідеї спільного, рівноправного батьківства.

Результати дослідження. У ході дослідження, проведеного шляхом опитування студентів, було виявлено сучасні уявлення молоді щодо ролей батька і матері у вихованні дітей. Переважна більшість респондентів (96,4%) вважає, що обоє батьків мають брати рівну участь у вихованні дитини, що свідчить про загальну підтримку ідеї паритетного батьківства [3, с.78]. Водночас лише 2,4% дотримуються традиційного уявлення, що основна відповідальність має залишатися за матір'ю.

Погляди на участь чоловіка у вихованні також демонструють позитивні зміни: 82,1% студентів повністю згодні з тим, що чоловік має бути активним учасником у догляді та вихованні дитини, ще 15,5% – скоріше згодні. Це підтверджує зростаючу готовність молодих людей до переосмислення традиційних гендерних ролей у сім'ї. [2, с.50].

Однак 50% респондентів зауважили, що іноді помічають ігнорування чоловіками обов'язків із догляду за дитиною у своєму оточенні, а 27,4% зазначили, що такі випадки трапляються часто. Серед основних бар'єрів активної участі чоловіків у вихованні були названі: відсутність прикладів у родині (52 відповіді), стереотипи й виховання (49), нестача часу через роботу (48), соціальний осуд (35) та недостатня підтримка з боку держави (9).

Оцінюючи зміни ролі батька в українському суспільстві, 48,8% опитаних вважають, що вона стає активнішою. Водночас 20,2% переконані, що нічого не змінюється, а 8,3% – що роль батька стає менш помітною. Варто зазначити, що 88,1% респондентів висловили готовність бути рівноправними батьками у майбутньому, що є позитивним сигналом для трансформації традиційних моделей батьківства в українському суспільстві.

Висновки. Гендерні стереотипи залишаються потужним чинником, який впливає на роль чоловіків у сім'ї та обмежує їх участь у процесі виховання [2, с.155-156]. Водночас спостерігається чітка тенденція до поступового переосмислення традиційних ролей [1, с.75]. Це свідчить про позитивні зрушення у свідомості молодого покоління, що дедалі більше орієнтується на цінності взаємопідтримки та спільної відповідальності. Водночас результати опитування демонструють, що певні елементи традиційного сприйняття ролей у сім'ї все ще зберігаються. Це вказує на суперечливу картину: з одного боку, молоді люди прагнуть змін, з іншого — залишаються під впливом усталених гендерних норм [2, с.174]. Жінки, як і раніше, частіше беруть на себе основну частину емоційної та фізичної праці з догляду за дітьми. Проте позитивним зрушенням є те, що молоді чоловіки дедалі частіше виявляють бажання брати активну участь у вихованні, що свідчить про поступову зміну гендерних уявлень про батьківську роль [3, с.25]. Таким чином, результати дослідження засвідчують необхідність системної просвітницької роботи, спрямованої на подолання гендерних стереотипів та формування моделей рівноправного, відповідального і турботливого батьківства [1, с.81]. Важливо створювати середовище, у якому молодь усвідомлюватиме, що батьківство – це не лише природна функція матері, а насамперед – спільна праця, яка потребує рівноцінної участі, уваги й часу з боку обох батьків [1, с. 84-85].

Список використаних джерел:

1. EU4GenderEquality: Регіональна програма, спільно фінансована ЄС та ООН. Гендерний профіль України, 2023 / EU4GenderEquality. – Київ : UN Women, 2023. – 68 с. – Режим доступу: https://euneighbourseast.eu/wp-content/uploads/2024/03/eu4genderhelpdesk_ukrainegenderprofile_2023-cgp_ukr_v5.pdf (дата звернення: 13.05.2025).

2. Основи вікової та гендерної психології : навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Петровської. – Київ, 2021. – [Електронне видання]. – Режим доступу:

<https://reposit.uni-sport.edu.ua/server/api/core/bitstreams/31f9228b-564a-44c0-8193-8a33a4d7be60/content> (дата звернення: 13.05.2025).

3. Степіко В. П., Хоменко Н. В., Черній Л. В. Соціологія сім'ї : навч.-метод. посіб. – Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2023. – [Електронне видання]. – Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/43386> (дата звернення: 13.05.2025)

Анастасія Хаїнська

Науковий керівник – викладач-методист

Світлана Боркова

Ківерцівський фаховий медичний
коледж Волинської обласної ради

ПРІОРИТЕТ НАТУРАЛЬНИХ БАРВНИКІВ ТА СУЧАСНА ХІМІЧНА ЕКСПРЕС-ЛАБОРАТОРІЯ

Постановка проблеми. Ми живемо у непростий час, час війни, повітряних тривог, постійного стресу. Для нашого ментального благополуччя важливим фактором є харчування. Здорове харчування може впливати на настрій, емоційний стан та здатність протистояти стресу. Це має важливе значення для представників будь-якого покоління. Адже і сьогодні, і завжди лишається важливим здоровий спосіб життя. А це насамперед – корисна їжа. Кожна людина повинна чітко розуміти користь і переваги натуральних інгредієнтів у продуктах харчування.

Основна ідея полягає в тому, що наша кухня є міні лабораторією, де, маючи відповідні знання, можна легко провести дослідження наших продуктів, соків. Маємо пам'ятати, що кожна хімічна сполука у складі продуктів лишає слід у нашому організмі і впливає на всі процеси життєдіяльності. Правильне харчування є складовою здорового способу життя.

Мета дослідження – аналіз переваг натуральної сировини, зокрема барвників. Навчити за допомогою простих реактивів на кухні кожного виявляти фальсифіковані соки серед купованих у магазині і для переконливості порівняти з домашніми, що були виготовлені з сировини нашого саду.

Мета дослідження визначила наступні завдання:

1. Підбір продуктів, до складу яких входять необхідні натуральні барвники.
2. Приготування страв і їх презентація.
3. Аргументація вибору барвника.
4. Дослідження відомих торгових марок соків на наявність натуральної сировини.
5. Перевірка домашнього соку для порівняльної картини дослідження фальсифікації магазинної продукції.

Харчові продукти гармонійно поєднують форму, смак, аромат і забарвлення. Саме колірна гама значною мірою зумовлює привабливість і різноманітність продуктів харчування. Сьогодні виробники харчових продуктів у своєму арсеналі мають широкий спектр харчових барвників, які поділяють на